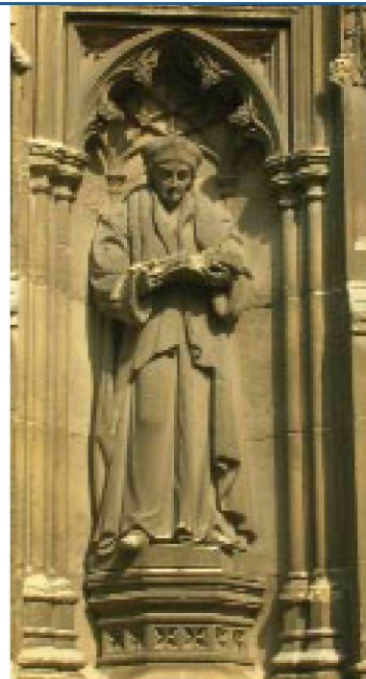

afb. 5 In het beeld van Hendrick de Keijser domineert het boek opzichtig over de persoon Erasmus. Dat is Erasmus' imago geworden, bij voorbeeld zowel op de titelpagina van een Amsterdamse uitgave van de *Lof der Zotheid* als in een sculptuur bij de Erasmusschool in Brooklyn (New York).

Erasmus' status als icoon van geleerdheid kreeg al snel Europese allure. Zijn geboortehuis werd een internationale trekpleister voor de jongeren op vormingsreis, en een Europese plaats van herinnering, door talloze toeristen bezocht. Zoals van alle grote mannen werd ook van hem een zo getrouw mogelijk doodsportret gemaakt. We zien hem daarop zoals zijn tijdgenoten hem ontmoetten, zonder de verfraaiingen, de opsmuk en de metaforische rimram die de schilders aan zijn beeld toevoegden. Hij blijkt dan een oudere man te zijn, met ingevallen wangen, zware oogleden en een forse neus met een knobbel,

en met een pukkel opzij. De neus is bij Holbein en Dürer wat fermer aangezet dan bij Metsys, maar alle oude schilders hebben hem keurig rechtgetrokken, zoals in de schoonheids canon van die tijd paste. Pas in de twintigste-eeuwse beeldvorming wordt Erasmus' neus een attribuut dat Cyrano de Bergerac en Pinocchio waardig is. Erasmus' doodsportret is het enige beeld zonder bonnet. Hij bleek bij zijn dood nog niet kaal te zijn, en ondanks zijn eeuwige geklaag over zijn gezondheid lijkt hij dan fysiek zeker nog niet afgetakeld. Zijn haardos komt vaak onder zijn bonnet uit, maar daar kunnen we verder